

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2017 m. rugpjūčio 2 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto (pranešėjas), Dalios Višinskienės (kolegijos pirmininkė) ir Virginijos Volskienės, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino (Grant Arthur Gochin) atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutarties administracinėje byloje pagal pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino skundą atsakovui Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas Grantas Arthuras Gochinas (toliau – ir pareiškėjas) su skundu, kurį patikslino, kreipėsi į teismą prašydamas panaikinti Kultūros paveldo departamento (toliau – ir Departamentas) 2017 m. balandžio 5 d. raštą Nr. (11.13) 2-794 ir įpareigoti Departamentą atlikti administracinę procedūrą pagal pareiškėjo 2016 m. gruodžio 9 d. ir 2017 m. kovo 7 d. pareiškimus ir byloje priimti nutarimą, vadovaujantis taisyklėmis, numatytomis Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, tyrimo metu įvertinant, kokią įtaką saugomam pastato, esančio adresu: Žygimantų g. 1, Vilnius, fasadui ir portikui daro memorialinė granito lenta Jonui Noreikai, įrengta ant pastato fasado.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. liepos 3 d. nutartimi pareiškėjo skundą laikė nepaduotu.

Teismas nurodė, kad pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 33 straipsnio 1 dalį, jeigu skundas neatitinka ABTĮ 9, 24, 25 ir 35 straipsnių reikalavimų, nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Jeigu per teismo nustatytą terminą skundo trūkumai nepašalinami, skundas laikomas nepaduotu ir teisėjo nutartimi grąžinamas pareiškėjui.

Teismas pažymėjo, kad pareiškėjo 2017 m. birželio 7 d. paduotas skundas atitiko ne visus ABTĮ reikalavimus, todėl Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. birželio 15 d. nutartimi nustatė pareiškėjui terminą skundo trūkumams pašalinti. Pareiškėjas 2017 m. liepos 3 d. pateikė patikslintą skundą, tačiau visų nustatytų trūkumų nepašalino, pareiškėjui 2017 m. birželio 15 d. nutartimi buvo išaiškinta teisė prašyti atnaujinti terminą ginčijamam Kultūros paveldo

departamento 2017 m. balandžio 5 d. raštui Nr. (11.13) 2-794 apskūsti, tačiau pareiškėjas patikslintu skundu nepateikė prašymo atnaujinti praleistą apskundimo terminą. Atsižvelgiant į tai, teismas pareiškėjo skundas laikė nepaduotu.

III.

Pareiškėjas pateikė atskirąjį skundą, kuriame prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutartį ir priimti pareiškėjo 2017 m. liepos 3 d. patikslintą skundą.

Pareiškėjas atskirajame skunde nurodo, kad per teismo nustatytą terminą pateikė patikslintą skundą, kuriame aiškiai suformulavo skundo reikalavimą, nurodė papildomas aplinkybes ir pateikė papildomus dokumentus. Teismas nepagrįstai netaikė ABTĮ 29 straipsnio 2 dalies, kadangi tais atvejais, kai yra skundžiamas institucijos neveikimas ar atsisakymas atlikti veiksmus, taikytinas dviejų mėnesių terminas skundui paduoti. Pareiškėjo atstovas, 2017 m. balandžio 10 d. gavęs Departamento raštą sužinojo, kad administracinę procedūrą atsisakyta pradėti, todėl, pareiškėjo teigimu, nuo šios datos pradedamas skaičiuoti 2 mėnesių terminas paduoti skundą. Skirtingai nei nurodo teismas, skundas buvo paduotas 2017 m. birželio 7 d. Pareiškėjas atskirajame skunde nurodo, kad patikslintas skundas atitinka ABTĮ reikalavimus, o terminas skundui paduoti nėra praleistas. Prašymo atnaujinti terminą kartu su skundu padavimas suponuotų pareiškėjo pripažinimą, kad terminas yra praleistas, tačiau jis nėra praleistas, todėl teikti prašymą jį atnaujinti yra teisiškai nekorektiška.

Pareiškėjo nuomone, Departamento 2017 m. balandžio 5 d. raštas nėra individualus aktas, kadangi juo nesukuriamos individualios teisės ir pareigos, juo informuojama, kad pagal pateiktą pareiškimą administracinė procedūra nebus pradėta. Pareiškėjo teigimu, jis skundžia institucijos neveikimą ir prašo įpareigoti ją atlikti veiksmus, todėl ABTĮ 29 straipsnio 1 dalis taikyta nepagrįstai.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

Pareiškėjas atskiruoju skundu skundžia Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutartį, kuria pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą laikė nepaduotu pareiškėjui nepašalinus teismo 2017 m. birželio 15 d. nutartyje nustatytų trūkumų (ABTĮ 33 straipsnio 1 dalis).

Visų pirma, teisėjų kolegija pažymi, kad įstatymų leidėjas, detalizuodamas Konstitucijos 31 straipsnyje įtvirtintą asmens, kurio konstitucinės teisės ir laisvės yra pažeidžiamos, teisę kreiptis į teismą, šios teisės realizavimą administracinių ginčų srityje įtvirtino Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatyta, kad kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijamojo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Nors teisminės gynybos universalumo ir prieinamumo principas reiškia, kad kiekvienas asmuo, norintis inicijuoti teismo procesą, turi teisę kreiptis į teismą, tačiau teisė kreiptis į teismą turi būti įgyvendinama laikantis tam tikrų procesinių reikalavimų. Aiškindamas minėtas nuostatas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) savo praktikoje ne kartą akcentavo, kad skundo, atitinkančio ABTĮ nustatytus reikalavimus, pateikimas yra būtina sąlyga teismui teisingai išspręsti skundo priėmimo klausimą (žr., pvz., LVAT 2009 m. vasario 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS²⁶¹-86/2009). Akcentuotina, kad skundo (prašymo) priėmimo stadijoje vertinama tik formali skundo (prašymo) atitiktis reikalavimams, kuriuos tokiems procesiniams dokumentams nustato ABTĮ, ir nėra

sprendžiama dėl pareikštų reikalavimų pagrįstumo ir teisėtumo (žr., pvz., LVAT 2010 m. rugsėjo 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-460/2010).

Teismas, vertindamas, kad pareiškėjo skundas neatitinka ABTĮ reikalavimų, nutartimi nustatė terminą skundo trūkumams pašalinti, o pareiškėjui nepašalinus trūkumų – pareiškėjo skundą laikė nepaduotu. Kadangi teismo nutartis dėl trūkumų pašalinimo nėra skundžiama atskiruoju skundu, todėl joje padarytų išvadų teisėtumas ir pagrįstumas yra tikrinamas nagrinėjant atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria nutarta laikyti skundą nepaduotu, nepašalinus teismo nustatytų skundo trūkumų.

ABTĮ 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad <...> Jeigu skundas (prašymas, pareiškimas) neatitinka šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje, 24, 25 ir 35 straipsniuose nustatytų reikalavimų, nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Jeigu per teismo nustatytą terminą trūkumai pašalinami, skundas (prašymas, pareiškimas) laikomas paduotu pradinio jo padavimo teismui dieną. Jeigu per teismo nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, skundas (prašymas, pareiškimas) laikomas nepaduotu ir teisėjo nutartimi grąžinamas pareiškėjui. Dėl nutarties grąžinti skundą (prašymą, pareiškimą) pareiškėjui gali būti paduodamas atskirasis skundas.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje akcentuojama, kad trūkumų šalinimo institutu skundo priėmimo klausimą nagrinėjantis teismas turi teisę pasinaudoti tada, kai skundo turinio bei formos neatitikimai ABTĮ reikalavimams trukdo pradėti administracinės bylos teiseną. Teismo nutartis, kuria konstatuojami skundo trūkumai ir nustatomas terminas jiems pašalinti, taip pat ir teismo nutartis, kuria konstatuojama, kad nurodyti trūkumai nebuvo pašalinti, turi būti aiškios, t. y. teismas turi nurodyti, kokių reikalavimų neatitinka skundas bei kodėl ir kaip šie trūkumai trukdo priimti skundą ir pradėti administracinės bylos teiseną, taip pat paaiškinti pareiškėjui, kaip šiuos trūkumus pašalinti, kad pareiškėjas galėtų tinkamai įgyvendinti savo teisę į gynybą (pvz., LVAT 2011 m. rugsėjo 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-496/2011; 2011 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-580/2011; 2011 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵⁰²-845/2011).

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas skunde teismui prašė įpareigoti Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos pradėti administracinę procedūrą ir atlikti tyrimą, įvertinant kokią įtaką saugomam pastato Žygimantų g. 1, Vilniuje fasadui ir portikui daro memorialinė granito lenta Jonui Noreikai, įrengta ant pastato fasado. Nustačius pažeidimą, surašyti administracinį nurodymą pastato Žygimantų g. 1, Vilniuje valdytojui ir / ar memorialinės lentos savininkui Vilniaus miesto savivaldybei, įpareigojanti nukabinti memorialinę lentą nuo kultūros vertybių objekto.

Teismas 2017 m. birželio 15 d. nutartimi nustatė pareiškėjui terminą iki 2017 m. liepos 3 d. pašalinti skundo trūkumus, t. y. suformuluoti reikalavimą Kultūros paveldo departamento 2017 m. balandžio 5 d. rašto Nr. (11.13.)2-794 atžvilgiu, nurodyti šio rašto gavimo datą ir pateikti tai patvirtinančius įrodymus, o jeigu terminas skundui dėl šio rašto paduoti yra praleistas, pateikti prašymą šį terminą atnaujinti nurodant termino praleidimo priežastis. Taip pat pateikti advokato R. Rudzinsko įgaliojimus, suteikiančius teisę pasirašyti už pareiškėją ir pateikti teismui dokumentus.

Pareiškėjas, vykdydamas teismo 2017 m. birželio 15 d. nutartį, 2017 m. liepos 3 d. pateikė teismui patikslintą skundą, kuriame suformulavo reikalavimą panaikinti Kultūros paveldo departamento 2017 m. balandžio 5 d. raštą Nr. (11.13) 2-794 ir įpareigoti Departamentą atlikti administracinę procedūrą pagal pareiškėjo 2016 m. gruodžio 9 d. ir 2017 m. kovo 7 d. pareiškimus ir byloje priimti nutarimą, vadovaujantis taisyklėmis, numatytomis Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, tyrimo metu įvertinant, kokią įtaką saugomam pastato Žygimantų g. 1, Vilnius, fasadui ir portikui daro memorialinė granito lenta Jonui Noreikai, įrengta ant pastato fasado. Taip pat pateikė su advokatu sudarytą teisinių paslaugų sutartį bei įgaliojimą. Dėl termino skundui paduoti nurodė, kad 2017 m. kovo 7 d. raštu pakartotinai kreipėsi į Departamentą, kuris 2017 m. balandžio 5 d. raštu, kurį pareiškėjas pašto dėžutėje rado 2017 m. balandžio 10 d., informavo, jog administracinė procedūra pagal pareiškėjo raštą nebus pradėta, todėl ABTĮ 29 straipsnio 2 dalyje nustatytas 2 mėnesių terminas skundui paduoti turėtų būti skaičiuojamas būtent nuo šios datos.

Skundas teismui paduotas 2017 m. birželio 7 d., todėl 2 mėnesių terminas skundai paduoti nepraleistas.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo pateikto patikslinto skundo turinį, nesutinka su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad pareiškėjas patikslintame skunde nepašalina teismo 2017 m. birželio 15 d. nutartyje nustatytų skundo trūkumų, o aplinkybė, kad pareiškėjas nepateikė prašymo atnaujinti terminą skundai paduoti, negali būti laikoma skundo trūkumu, todėl teismas neturėjo pagrindo pareiškėjo skundą laikyti nepaduotu ABTĮ 33 straipsnio 1 dalyje nustatytu pagrindu.

ABTĮ 33 straipsnio 2 dalyje, nustatančioje skundo atsisakymo priimti pagrindus, 9 punkte nustatyta, kad administracinio teismo pirmininkas ar teisėjas motyvuota nutarimo atsisako priimti skundą, jeigu skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas.

Nagrinėjamu atveju, pirmosios instancijos teismas, sprenddamas pareiškėjo patikslinto skundo priėmimo klausimą, pirmiausiai turėjo nustatyti, ar skundo padavimo terminas praleistas, įvertinti pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes dėl termino skundai paduoti, o nustatęs, kad terminas skundai dėl Departamento 2017 m. balandžio 5 d. rašto paduoti yra praleistas, turėjo atsisakyti priimti skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 9 punkte nustatytu pagrindu.

Teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė proceso teisės normas, todėl nepagrįstai pareiškėjo patikslintą skundą laikė nepaduotu dėl to, kad jis nepateikė prašymo atnaujinti terminą skundai paduoti, o pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių dėl termino skundai paduoti nevertino. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo atskirasis skundas tenkinamas, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutartis naikinama ir skundo priėmimo klausimas perduodamas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Vien tik Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui įvertinus reikšmingus faktinius duomenis, kurie nebuvo tirti bei vertinti pirmosios instancijos teisme sprendžiant pareiškėjo skundo priėmimo klausimą, būtų pažeista proceso šalies teisė į apeliaciją.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 154 straipsnio 4 punktu,

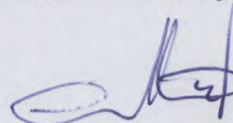
n u t a r i a :

Pareiškėjo Grantu Arthuro Gochino (Grant Arthur Gochin) atskirąjį skundą tenkinti.

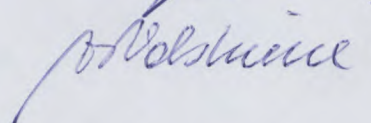
Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutartį panaikinti ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą grąžinti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

 Artūras Drigotas

 Dalia Višinskienė

 Virginija Volskienė